

Γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την «Πρόταση απόφασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την ανακήρυξη του 2004 ως ευρωπαϊκού έτους εκπαίδευσης μέσω του αθλητισμού»

(COM(2001) 584 τελικό)

(2002/C 149/06)

Στις 23 Νοεμβρίου 2001 και σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 149 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, η Επιτροπή αποφάσισε να ζητήσει γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής σε σχέση με την ανωτέρω πρόταση.

Το τμήμα «Απασχόλησης, κοινωνικών υποθέσεων και δικαιωμάτων του πολίτη», στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών, εξέδωσε τη γνωμοδότησή του στις 10 Απριλίου 2002 με βάση εισηγητική έκθεση του κ. Κορυφίδη.

Κατά τη διάρκεια της 390ής συνόδου ολομέλειας της 24ης και 25ης Απριλίου 2002 (συνεδρίαση της 24ης Απριλίου), η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε με 98 ψήφους υπέρ και 1 αποχή, την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. Εισαγωγή

1.1. «Ο αθλητισμός είναι μια δραστηριότητα του ανθρώπου που στηρίζεται σε ουσιαστικές κοινωνικές εκπαιδευτικές και πολιτισμικές αξίες. Αποτελεί παράγοντα ένταξης, συμμετοχής στην κοινωνική ζωή, ανοχής, αποδοχής των διαφορών και τήρησης των κανόνων. Η αθλητική δραστηριότητα πρέπει να είναι προσιτή σε όλες και όλους, σε πλαίσιο σεβασμού των προσδοκιών και των ικανοτήτων ενός εκάστου καθώς και στο πλαίσιο της ποικιλομορφίας των αγωνιστικών και ερασιτεχνικών πρακτικών, οργανωμένων ή ατομικών»⁽¹⁾.

1.2. «Οι αθλητικές οργανώσεις και τα κράτη μέλη έχουν πρωταρχική ευθύνη για τη διαχείριση των αθλητικών υποθέσεων. Η Κοινότητα, στη δράση της δυνάμει των διαφόρων διατάξεων της Συνθήκης, πρέπει να λαμβάνει υπόψη ακόμα και αν δεν έχει άμεσες αρμοδιότητες στον τομέα αυτό, την κοινωνική, εκπαιδευτική και πολιτιστική αποστολή του αθλητισμού, στις οποίες στηρίζεται η ιδιαιτερότητά του, έτσι ώστε να τηρούνται και να προωθούνται η δεοντολογία και οι διάφορες μορφές αλληλεγγύης που είναι απαραίτητες για να διαφυλάσσεται ο κοινωνικός του ρόλος»⁽²⁾.

1.3. «Πέραν της οικονομικής σημασίας του, ο επαγγελματικός και ερασιτεχνικός αθλητισμός διαδίδει, επίσης, μια σημαντική εκπαιδευτική και κοινωνική διάσταση, εφόσον ενθαρρύνει το ομαδικό πνεύμα, την αλληλεγγύη και τη νομιμότητα και συμβάλλει στην καταπολέμηση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας»⁽³⁾.

1.4. «Οι οικονομικές εξελίξεις που παρατηρούνται στον τομέα του αθλητισμού και οι λύσεις που δίνονται στα προβλήματα που οι εξελίξεις αυτές προκαλούν, εκ μέρους των διαφόρων δημόσιων αρχών και αθλητικών οργανισμών δεν εγγώνονται εκ των προτέρων τη διαφύλαξη των σημερινών δομών του αθλητισμού και της

κοινωνικής λειτουργίας του. Η αύξηση του αριθμού των δικαστικών διαδικασιών είναι σημάδι αύξησης των εντάσεων»⁽⁴⁾.

1.5. «Το 2004 η ευρωπαϊκή κοινή γνώμη θα είναι ιδιαίτερα ευαίσθητη στα αθλητικά θέματα. Το ευρωπαϊκό πρωτάθλημα ποδοσφαίρου και κυρίως η διεξαγωγή των Ολυμπιακών και Παραολυμπιακών Αγώνων στην Αθήνα θα προβάλουν ιδιαίτερα τον αθλητισμό υψηλού επιπέδου».

Η Κοινότητα, η οποία στο παρελθόν απέδειξε την προσήλωσή της στις εκπαιδευτικές αξίες που μπορεί να μεταδώσει ο αθλητισμός, θα έχει στη διάθεσή της μία εξαιρετική ευκαιρία για την ευαισθητοποίηση των κυβερνήσεων των κρατών μελών, των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και των αθλητικών οργανώσεων σχετικά με τη σημασία της οικοδόμησης μίας ευρείας εταιρικής σχέσης, προκειμένου να χρησιμοποιηθούν καλύτερα οι αθλητικές δραστηριότητες στον τομέα της εκπαίδευσης.

Απέναντι στις εμπορικές παρεκτροπές που απειλούν τον επαγγελματικό αθλητισμό και αμαυρώνουν την εικόνα του μεταξύ των πολιτών, είναι σημαντικό να ανακτηθούν τα πραγματικά ολυμπιακά ιδανικά έτσι ώστε να μπορέσουν να συνδράμουν στην πλήρη ανάπτυξη του ατόμου. Το Ευρωπαϊκό Έτος θα συμβάλει με αυτόν τον τρόπο στην Λαναβάμηση της εικόνας του αθλητισμού στην ευρωπαϊκή κοινωνία και στην αντισταθμιστική δράση κατά του κινδύνου της καθιστικής ζωής και της κοινωνικής απομόνωσης που συνδέεται με την αυξανόμενη χρήση των νέων τεχνολογιών»⁽⁵⁾.

1.6. «Το Ολυμπιακό Πνεύμα είναι ένας άγραφος νόμος. Ως πνεύμα, δεν κωδικοποιείται, αντιστέκεται στην καταγραφή και δεν εξαντλείται με την περιγραφή. Βιώνεται» ... Συνακόλουθα, αποτελεί στάση και «πρόταση ζωής, που ταυτίζει πολιτισμό, αθλητισμό, εκπαίδευση και ψυχαγωγία σε ένα αδιάσπαστο σύνολο. Σ' αυτό ακριβώς που ήταν η παιδεία των αρχαίων ελλήνων»⁽⁶⁾.

(1) Σημείο 3ο & 4ο του IV παραρτήματος των συμπερασμάτων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Νίκαιας (7, 8 και 9 Δεκεμβρίου 2000).

(2) Σημείο 1ο του ως άνω παραρτήματος.

(3) Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με την Έκθεση του Ελσίνκι για τον αθλητισμό.

(4) COM(1999) 644 τελικό (σημείο 4.1 πρώτη παράγραφος).

(5) Συμπέρασμα της αιτιολογικής έκθεσης της υπό εξέταση πρότασης της Επιτροπής — COM(2001) 584.

(6) <http://www.sport.gov.gr> (Ολυμπιακό Φεστιβάλ Νέων).

1.7. «Σημαντικό στους Ολυμπιακούς αγώνες δεν είναι η νίκη αλλά η συμμετοχή. Ουσιαστικό στη ζωή δεν είναι η κατάκτηση αλλά το ευ αγωνίζεσθαι»⁽¹⁾.

1.8. «Παροτρύνουμε τα κράτη μέλη να τηρούν την Ολυμπιακή Εκχειρία, ατομικά και ομαδικά, τώρα και στο μέλλον, και να υποστηρίζουν τη Διεθνή Ολυμπιακή Επιτροπή στις προσπάθειές της να προωθή την παγκόσμια ειρήνη και την ανθρώπινη κατανόηση μέσα από τον αθλητισμό και το Ολυμπιακό Ιδεώδες»⁽²⁾.

1.9. «Η γενιά των νέων που γεννήθηκαν από το 1985 έως το 1995 εγκαταλείπει σε πολύ μεγάλο βαθμό την αθλητική δραστηριότητα για την άσκηση της οποίας απαιτείται άδεια και την οργανωμένη άθληση. Στρέφεται στα βιντεοπαιχνίδια και στις συσκευές προσομοίωσης της αθλητικής πρακτικής που εξασφαλίζουν συγκινήσεις χωρίς ρίσκο και χωρίς καταναγκασμό. Το 2003 το ποσοστό ενασχόλησης με τον εικονικό αθλητισμό των ατόμων ηλικίας 10-25 ετών ανέρχεται ήδη στο 40 %»⁽³⁾.

1.10. Οι ως άνω συρραφή επισημάνσεων και μηνυμάτων από διαφορετικές πηγές προσδιορίζει σε κάποιο βαθμό τη σύγχρονη περιπέδουσα ατμόσφαιρα σχετικά με τον αθλητισμό, καθώς και το πλαίσιο αναφοράς της Επιτροπής, στην υπό συζήτηση πρότασή της «για την ανακήρυξη του 2004 ως ευρωπαϊκού έτους εκπαίδευσης, μέσω του αθλητισμού».

2. Η πρόταση της Επιτροπής

2.1. Στο πρακτικό επίπεδο, με την πρότασή της «για την ανακήρυξη του 2004 ως ευρωπαϊκού έτους εκπαίδευσης μέσω του αθλητισμού» η Επιτροπή επιχειρεί ένα μεγάλο βήμα, για την κάλυψη ενός υπαρκτού κενού. Του κενού, που χωρίζει τις κοινωνικές και οικονομικές πολιτικές της Ένωσης, από την καθημερινότητα των ευρωπαίων πολιτών.

2.2. Πρωταρχικά, η πρόταση της Επιτροπής απευθύνεται στο οργανωτικά δομημένο αθλητικό κίνημα και στον κόσμο της εκπαίδευσης.

2.2.1. Η πρόταση, όμως, αφορά όλους τους πολίτες. Αφορά εκείνους, που ανήκουν στον κόσμο του αθλητισμού ως αθλούμενοι, ως φίλαθλοι, ή ως παράγοντές του. Αφορά, επίσης, εκείνους που οι σχέσεις τους μ' αυτόν έχουν, ή τείνουν να έχουν μια καθαρά οικονομική διάσταση. Αφορά, τέλος, όλους εκείνους που στέκονται αρνητικά απέναντι στα σύγχρονα αθλητικά δρώμεναιδιαίτερα εκείνα, που σχετίζονται με τις όλο και αυξανόμενες, τελευταία, εμπορικές ή και άλλης μορφής αθλητικές υπερβολές και παρεκτροπές.

(1) Ολυμπιακό σύνθημα (βλέπε σχετική φωτογραφία στην ηλεκτρονική σελίδα <http://www.athens2004> (Ολυμπιακά βραβεία)).

(2) Διακήρυξη της χιλιετίας ΟΗΕ (σημείο 10) — Νέα Υόρκη, 6-8 Σεπτεμβρίου 2000.

(3) Μη αποκλειόμενο σενάριο εξέλιξης της ευρωπαϊκής αθλητικής δραστηριότητας (Αθλητισμός και απασχόληση στην Ευρώπη-Τελική έκθεση (PR-div/99-09/C6, Κεφάλαιο IV-2-1, προτελευταία παράγραφος).

2.3. Στα προηγούμενα πλαίσια οι στόχοι του Ευρωπαϊκού Έτους εκπαίδευσης, μέσω αθλητισμού, είναι συγκεκριμένοι, σαφείς και συνοπτικά μπορούν να καταγραφούν ως εξής:

- ευαισθητοποίηση της ευρωπαϊκής κοινωνίας σε σχέση με τις κλασικές αξίες, το σύγχρονο ρόλο και την ιδιαίτερη εκπαιδευτική αξία του αθλητισμού·
- παρότρυνση προς τον εκπαιδευτικό κόσμο και τους αθλητικούς ομίλους για τη διαμόρφωση και ανάπτυξη στενής εταιρικής σχέσης, κοινών στόχων·
- ανάδειξη και εκπαιδευτική αξιοποίηση της δυναμικής που εμπεριέχει το οργανωμένο αθλητικό κίνημα, ιδιαίτερα σ' ό, τι αφορά, στον εθελοντισμό και τις διαστάσεις του, στην κινητικότητα και τις ανταλλαγές, στην ομαλή εξοικείωση και ένταξη σ' ένα πολυπολιτισμικό και χωρίς κοινωνικές — ή όποιας άλλης μορφής — διακρίσεις, περιβάλλον·
- ευαισθητοποίηση της εκπαιδευτικής κοινότητας στη σύγχρονη αναγκαιότητα για καταπολέμηση της καθιστικής ζωής, μέσω της ενίσχυσης των αθλητικών δραστηριοτήτων στο σχολείο·
- προσέγγιση και ανάδειξη, τέλος, των προβλημάτων που δημιουργούνται στην εκπαίδευση των νέων αθλητών, από την όλο και πιο πρόωμη έναρξη της αθλητικής τους σταδιοδρομίας.

2.4. Σύμφωνα με την πρόταση της Επιτροπής το Ευρωπαϊκό Έτος αποτελεί την ενδεδειγμένη κοινοτική ενέργεια για την κατάκτηση των ως άνω στόχων. Πολύ περισσότερο, μάλιστα, επειδή συμπίπτει χρονικά με κορυφαία — ιδιαίτερα υψηλού επικοινωνιακού ενδιαφέροντος — αθλητικά γεγονότα, όπως εκείνα της τέλεσης των Ολυμπιακών και Παραολυμπιακών αγώνων στην Αθήνα και του πανευρωπαϊκού πρωταθλήματος ποδοσφαίρου στην Πορτογαλία.

2.4.1. Ιδιαίτερα οι Ολυμπιακοί και Παραολυμπιακοί αγώνες της Αθήνας, σύμφωνα με την Επιτροπή, θα φέρουν στο προσκήνιο τις αξίες και τα ιδεώδη του Ολυμπισμού, δίδοντας έτσι την ευκαιρία, για μια συνολική επαναπροσέγγιση του αθλητισμού, αλλά και της εκπαίδευσης από το σύνολο της ευρωπαϊκής κοινωνίας.

2.5. Ως νομική βάση της πρότασης απόφασης προσδιορίζεται το άρθρο 149 της Συνθήκης, ενώ το ύψος του κονδυλίου που προϋπολογίζεται για την υλοποίησή της, ανέρχεται στο ποσό των 11,5 εκατομμυρίων ευρώ.

3. Γενικές παρατηρήσεις

3.1. Η ΟΚΕ στηρίζει την πρόταση της Επιτροπής για την «ανακήρυξη του 2004 ως ευρωπαϊκού έτους εκπαίδευσης μέσω αθλητισμού». Συμφωνεί με τους στόχους της. Συμφωνεί, επίσης, με την αναγκαιότητα για μια συνολική, καλά μελετημένη και ολοκληρωμένη κοινοτική παρέμβαση στο θέμα, πριν είναι τελείως αργά. Μια παρέμβαση, που θα έχει ως στόχο τον επαναπροσδιορισμό του πλαισίου λειτουργίας του αθλητικού κινήματος, τη συμβατότητά του με τις κλασικές αξίες του αθλητισμού και την ανταπόκρισή του στις σύγχρονες εκπαιδευτικές και οικονομικές ανάγκες.

3.1.1. Στα προηγούμενα πλαίσια οι επισημάνσεις που γίνονται και οι προτάσεις που κατατίθενται με την γνωμοδότηση αυτή, έχουν ως στόχο:

- να διασαφηνίσουν κάποια σημεία της πρότασης·
- να προβάλουν ιδέες, τρόπους και μέσα συμπληρωματικών ή και εναλλακτικών μορφών κοινοτικής δράσης, για την κατάρτιση των στόχων της·
- να συντελέσουν με μέτρα πρακτικού χαρακτήρα στην όσο γίνεται πιο πετυχημένη ανάπτυξη του Ευρωπαϊκού Έτους.

3.2. Τα μεγέθη

3.2.1. Η προσέγγιση των μεγεθών που σχετίζονται με τον αθλητισμό προκαλεί δέος. Συγκεκριμένα μιλάμε:

- για μια διαχρονική ιδέα που διαπερνά όλο σχεδόν το πολιτισμικό φάσμα της ανθρώπινης ιστορίας· μια ανθρώπινη (ατομική και συλλογική) δράση, που κατέχει τη μοναδικότητα να καταγράφεται ιστορικά ως αδιάλειπτη·
- για ένα κοινωνικό φαινόμενο, που έπαιξε καταλυτικό ρόλο στη διαμόρφωση του παγκόσμιου ανθρώπινου πολιτισμού·
- για μια διαδικασία, που απετέλεσε για μεγάλα χρονικά διαστήματα το κύριο μέσο κοινωνικοποίησης των νέων και ένταξής τους στα συστήματα αξιών κάθε συγκεκριμένης εποχής και γεωγραφικής περιοχής του πλανήτη·
- για μια σημαντική παράμετρο ανάπτυξης και ολοκλήρωσης του ατόμου, αλλά και καλλιέργειας της κοινωνικής συνοχής·
- για ένα οικονομικό μέγεθος, σαφώς τεράστιο, που δεν μπορεί όμως να υπολογιστεί αν συσχετιστεί με το χρόνο και με τις δυνάμεις που διέθεσε ο άνθρωπος σ' αυτόν, είτε ως αθλούμενος, είτε ως φιλάθλος, είτε ως διανοούμενος.

3.2.2. Η ΟΚΕ θεωρεί τον αθλητισμό ως πολύ σοβαρή υπόθεση για το μέλλον της ευρωπαϊκής κοινωνίας, τον ευρωπαϊκό τρόπο ζωής και την προοπτική του ευρωπαϊκού πολιτισμού. Γι αυτό και τάσσεται σαφώς ενάντια σε κάθε επιλογή αντίθετη στις αξίες που τον γέννησαν και τον καθιέρωσαν ως κοινωνικό φαινόμενο μείζονος σημασίας.

3.3. Το πλαίσιο λειτουργίας

3.3.1. Το αθλητικό πλαίσιο λειτουργίας παρέμεινε για αιώνες σταθερό, ή σχεδόν σταθερό. Το πλαίσιο αυτό προσδιοριζότανε, κατά βάση, από ατομικές και κοινωνικές ανάγκες (υγεία, εκπαίδευση, συλλογική δράση, πειθαρχία, στρατιωτικές ανάγκες κ.λπ.) οι οποίες μπορούν να χαρακτηριστούν και ως ανάγκες επιβίωσης. Στην προηγούμενη βάση η αθλητική ηθική που διαμορφώθηκε ήταν ισχυρή και σαφώς αδιαμφισβήτητη.

3.3.1.1. Σημειώνεται ότι βασικό πεδίο αρχικής καλλιέργειας της ως άνω αθλητικής ηθικής ήταν πάντα το σχολείο και η εκπαίδευση. Εκπαίδευση και αθλητισμός είχαν πάντα έναν βίο παράλληλο και μια σχέση διαλεκτική.

3.3.1.2. Το ως άνω αθλητικό πλαίσιο λειτουργίας κινδυνεύει σήμερα να ανατραπεί άρδην. Η εμπορική υπερεκμετάλλευση του αθλητισμού αποτελεί την εμφανή αιτία αυτής της ανατροπής.

3.3.1.2.1. Αξίζει να σημειωθεί ότι ο αθλητισμός αναδεικνύεται, πλέον, σ' έναν ταχέως αναπτυσσόμενο και επικερδή τομέα οικονομικής δράσης⁽¹⁾ μ' ό,τι αυτό σημαίνει σε επιπτώσεις, για τη διατήρηση της κλασικής του ταυτότητας.

3.3.1.2.2. Αποτελεί, λοιπόν, κεντρικό ζητούμενο το πώς θα αποφευχθεί η ως άνω ανατροπή, για να συνεχίσει ο αθλητισμός να εκπληρώνει τις κεντρικές αποστολές του. Δηλαδή την αποστολή που σχετίζεται με τη δημόσια υγεία, καθώς και την εκπαιδευτική, κοινωνική, πολιτιστική και ψυχαγωγική αποστολή του.

3.3.2. Η ΟΚΕ απορρίπτει κάθε ιδέα αποδοχής ενός ευρωπαϊκού αθλητικού μοντέλου, που θα λειτουργεί αποκλειστικά — ακόμα και στις παρυφές του — με όρους αγοράς και με μοναδικό κριτήριο το οικονομικό κέρδος. Επισημαίνει ότι ο αθλητισμός ως κοινωνικό φαινόμενο αποτελεί ενιαίο σύνολο και ως τέτοιο θα πρέπει να προσεγγίζεται πολιτικά.

3.3.2.1. Η σωματειακή⁽²⁾ δομή του, που στηρίχτηκε στην ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι και στην εθελοντική προσφορά, αποτελεί το υπόβαθρο για την παραπέρα ανάπτυξη μιας υγιούς διαλεκτικής σχέσης, με την εκπαίδευση. Μιας σχέσης, που πρέπει να ενισχυθεί ιδιαίτερα από τις τοπικές αρχές. Μιας σχέσης, επίσης, που:

- θα έχει κοινούς στόχους (προώθηση των κλασικών αξιών του αθλητισμού, βελτίωση της φυσικής και ψυχικής κατάστασης του ατόμου, κοινωνικοποίησή του κ.λπ.)·
- θα αναγνωρίζει ρόλους και έργο σε κάθε πλευρά (συμπληρωματική λειτουργία του σχολείου σ' ό,τι αφορά στην αθλητική δράση· συμπληρωματική λειτουργία των αθλητικών σωματείων σ' ό,τι αφορά στην εκπαίδευση-παράλληλη εκπαίδευση)·

⁽¹⁾ Ο σχετικός οικονομικός τζίρος υπολογίζεται σε 107 δισεκατομμύρια δολάρια (χορηγία 15 δις, τηλεοπτικά δικαιώματα 42 δις, εισιτήρια 50 δις δολάρια). Στην Ευρώπη αντιστοιχεί το 36 % του τζίρου αυτού, ενώ στις ΗΠΑ το 42 %. (Βλέπε σχετικά Έκθεση του Ελσίνκι για τον αθλητισμό. Πηγή: Finding the right balance for sport-Stephen Townley, Sportvision, περιοδικό της ΓΑΙΦΣ, Ιανουάριος 1998).

⁽²⁾ Υπολογίζεται ότι στην Ένωση υπάρχουν πάνω από 600 χιλιάδες αθλητικοί σύλλογοι

— θα έχει διάφανη και δημοκρατικά ελεγχόμενη λειτουργία και βέβαια κοινή ηθική.

3.3.2.2. Στα προηγούμενα πλαίσια η ΟΚΕ κρίνει ότι η εμπορευματοποιημένη αθλητική δράση δεν συνάδει με του στόχους του Ευρωπαϊκού έτους εκπαίδευσης, μέσω αθλητισμού.

3.4. Οι στόχοι

3.4.1. Κεντρικός στόχος μιας ενιαίας και συνολικής πολιτικής της Ένωσης για τον αθλητισμό — μέσα στην οποία κεντρικό ρόλο θα κληθεί να παίξει, σαφώς η εκπαίδευση — αποτελεί σίγουρα η δημιουργία προϋποθέσεων για την απόκτηση αυτής της πολιτικής.

3.4.1.1. Η προηγούμενη επισήμανση βασικά σημαίνει ότι θα πρέπει να αναπτυχθεί πολιτική άρσης των εμποδίων (θεσμικών, νομικών, οικονομικών, κοινωνικών), που λειτουργούν αποτρεπτικά στην ανάπτυξη αυτής της πολιτικής.

3.4.1.2. Μεταξύ των πολιτικών αυτών μεγάλης σημασίας ζήτημα αποτελεί η πολιτική που αφορά στη διαμόρφωση της σχετικής κοινωνικής αντίληψης και συνείδησης.

3.4.2. Η ΟΚΕ κρίνει ότι το Ευρωπαϊκό Έτος και οι συγκεκριμένοι στόχοι του έχουν να προσφέρουν θετικά προς την ως άνω κατεύθυνση. Κρίνει, όμως επίσης, ότι το μέγεθος και η σοβαρότητα του προβλήματος απαιτούν από τώρα προσδιορισμό των ευρύτερων, μεσοπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων στόχων της υπό συζήτηση πρότασης.

3.4.2.1. Στα προηγούμενα πλαίσια η ΟΚΕ διαβλέπει την αναγκαιότητα επεξεργασίας από τώρα μιας πιο συγκεκριμένης στρατηγικής. Μιας στρατηγικής η οποία, μεταξύ των άλλων, θα εμπεριέχει την προοπτική ανάπτυξης ενός μεγάλου, σχετικού μαζικού κινήματος, συνειδητοποιημένου και ενεργού.

3.4.2.1.1. Η ανάπτυξη ενός τέτοιου κοινωνικού κινήματος απαιτεί πολιτική στήριξη σε ό,τι αφορά ειδικότερα στη διακίνηση της σχετικής γνώσης και στην ανάδειξη των αρνητικών προοπτικών που ενέχουν για τον ευρωπαϊκό τρόπο ζωής η ανόρια εμπορευματοποίηση του αθλητισμού και ο εν δυνάμει θάνατος της αθλητικής ιδεολογίας. Απαιτεί, όμως, ταυτόχρονα και ένταξη του σ' ένα ευρύτερο κοινωνικό κίνημα. Ένα κίνημα που ήδη διαμορφώνεται και σχετίζεται με το γενικότερο πρόβλημα της προοπτικής του ευρωπαϊκού τρόπου ζωής και του ευρωπαϊκού πολιτισμού, στα πλαίσια της νέας χιλιετίας και των νέων δεδομένων που δημιουργήσαν η παγκοσμιοποίηση και οι τεχνολογικές εξελίξεις.

3.5. Το πεδίο δράσης και τα μέσα

3.5.1. Ως βασικό εργαλείο κατάκτησης των στόχων της πρότασής της, η Επιτροπή, προτείνει τη δημιουργία εταιρικών σχέσεων μεταξύ εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και αθλητικών οργανώσεων. Από την άλλη πλευρά στο περιεχόμενο των μέτρων περιλαμβάνονται δράσεις που απευθύνονται στο σύνολο της ευρωπαϊκής κοινωνίας.

3.5.2. Η ΟΚΕ θεωρεί κεντρικής σημασίας ζήτημα να διευκρινιστεί απόλυτα σε ποιους απευθύνεται η πρόταση. Άποψη της είναι ότι ο αθλητισμός και η εκπαίδευση, ως ατομικές και συλλογικές δραστηριότητες, αφορούν όλους τους ευρωπαίους πολίτες, κάθε ηλικίας, φύλου ή επαγγέλματος.

3.5.2.1. Ιδιαίτερα, σήμερα, εποχή των υψηλών στόχων της κοινωνίας της γνώσης, της εξοικείωσης με τις ψηφιακές τεχνολογίες και της απαίτησης για ανταπόκριση των ευρωπαίων πολιτών σε νέα οικονομικά και εργασιακά πλαίσια λειτουργίας, η ως άνω επισήμανση αποκτά μια ιδιαίτερη σημασία. Πρέπει, λοιπόν, να καταστεί σαφές ότι στο Ευρωπαϊκό Έτος εκπαίδευσης μέσω αθλητισμού καλούνται να συνδράμουν και να συμμετάσχουν ενεργά όλες οι οργανωμένες δυνάμεις της ευρωπαϊκής κοινωνίας.

3.5.2.2. Η κατάκτηση των στόχων του Ευρωπαϊκού έτους δεν θα κριθεί τελικά από τις απαραίτητες, κατά τα άλλα, εκδηλώσεις στις οποίες συμμετέχουν μόνον ειδικοί, ή από μηνύματα που δεν τα κατανοούν οι αποδέκτες τους. Η κατάκτησή τους θα κριθεί από το πόσο θα γίνουν κατανοητοί οι στόχοι του Ευρωπαϊκού έτους στο τοπικό επίπεδο και ιδιαίτερα σε εκείνο το ηλικιακό φάσμα της ευρωπαϊκής κοινωνίας που κατέχει και χειρίζεται σήμερα την όποια μορφή εξουσία.

3.5.2.3. Στα προηγούμενα πλαίσια πρέπει στην όλη διαδικασία να επιδιωχθεί η εμπλοκή της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών και των κοινωνικών εταίρων και όλων των οργανώσεων του τομέα της εκπαίδευσης (π.χ. φοιτητικοί σύλλογοι, λαϊκά πανεπιστήμια, εκπαιδευτικές ενώσεις). Επιπλέον, όμως, πρέπει να επιδιωχθεί η εμπλοκή των τοπικών και περιφερειακών αρχών οι οποίες διαθέτουν μεγάλες δυνατότητες παρέμβασης, τόσο στα συστήματα εκπαίδευσης, όσο και τους αθλητικούς ομίλους.

3.6. Το 2004

3.6.1. Η ΟΚΕ θεωρεί την επιλογή της Επιτροπής, σ' ό,τι αφορά στον χρόνο πραγματοποίησης του Ευρωπαϊκού Έτους (2004), ως μια πετυχημένη επιλογή. Πράγματι τα κορυφαία αθλητικά γεγονότα της χρονιάς αυτής (Ολυμπιακοί, Παραολυμπιακοί αγώνες στην Αθήνα, ευρωπαϊκό πρωτάθλημα ποδοσφαίρου στην Πορτογαλία) δίνουν μια μεγάλη ευκαιρία· μια ευκαιρία καίριας σημασίας, για σχετικές παρεμβάσεις στο επίπεδο της ευρωπαϊκής κοινωνίας. Αποτελεί, σαφώς, ζητούμενο το περιεχόμενο των παρεμβάσεων αυτών και το «πώς» της ανάπτυξής τους.

3.6.2. Η ΟΚΕ κρίνει ότι οι σχετικές παρεμβάσεις της Ένωσης θα πρέπει να στοχεύουν κύρια στο ποιοτικό στοιχείο των σχέσεων εκπαίδευσης και αθλητισμού. Αυτό με άλλα λόγια σημαίνει ότι το Ευρωπαϊκό Έτος θα πρέπει να εστιαστεί σε παρεμβάσεις με περιεχόμενο που θα βασίζεται στις κλασικές αξίες του αθλητισμού, όπως αυτές αναδείχθηκαν από το κίνημα του Ολυμπισμού. Σημαίνει, ακόμη, ότι το 2004 αποτελεί μια μεγάλη ευκαιρία και για μια συνολική επαναπροσέγγιση των βασικών εκπαιδευτικών και διδακτικών αρχών, που διέπουν τα ευρωπαϊκά εκπαιδευτικά συστήματα. Μια επαναπροσέγγιση, η οποία θα αναζητεί τρόπους ανταπόκρισης τους στα νέα δεδομένα που δημιουργήσαν οι σύγχρονες τεχνολογίες και οι νέες εκπαιδευτικές ανάγκες σε σχέση και με τις εξελίξεις στον αθλητισμό.

3.6.2.1. Η συσχέτιση των παρεμβάσεων της Ένωσης στο αθλητικό και εκπαιδευτικό επίπεδο με τις κλασικές αξίες του αθλητισμού και τα ολυμπιακά ιδεώδη αποτελεί έργο δύσκολο, ενώ απαιτεί συστηματική, συνολική και μεγάλη προσπάθεια. Η ανάδειξη και προβολή των ιδεωδών αυτών, η κατανόησή τους από τους ευρωπαίους πολίτες, καθώς και η δημιουργία μαζικού κινήματος για την στήριξή τους, αποτελούν σημαντικές φάσεις της προσπάθειας αυτής.

3.6.2.2. Στην περίοδο μέχρι το Ευρωπαϊκό Έτος, μπορούν να γίνουν σημαντικά βήματα τόσο για την ανάδειξη και προβολή των κλασικών αξιών του αθλητισμού, όσο και για την κατανόησή τους από το ευρύ κοινό. Αρκεί να υπάρξουν συγκεκριμένες επί μέρους πολιτικές. Πολιτικές που θα έχουν τη στήριξη της Επιτροπής και των άλλων οργάνων της Ένωσης.

3.6.2.3. Ο προσανατολισμός υπαρχόντων ευρωπαϊκών προγραμμάτων (EVS, νεολαία, άλλα προγράμματα κινητικότητας κ.λπ.) στους στόχους του Ευρωπαϊκού Έτους μπορεί να βοηθήσει στο να επιταχυνθεί η κινητικότητα σε θέματα σχέσεων εκπαίδευσης και αθλητισμού.

3.6.2.4. Σε κάθε περίπτωση και για την επιτυχία του Ευρωπαϊκού Έτους η ΟΚΕ υπογραμμίζει τη σχετική δυναμική που μπορεί και πρέπει να αναπτυχθεί σε τοπικό επίπεδο. Προτείνει, λοιπόν, μια άμεση ενέργεια που θα απευθύνεται σε κάθε σχολείο και σε κάθε αθλητική οργάνωση. Ένα μήνυμα, που θα ανακοινώνει την πρωτοβουλία της Επιτροπής για ανάδειξη του 2004 ως Ευρωπαϊκού Έτους εκπαίδευσης μέσω αθλητισμού και το βασικότερο θα καλεί όλους σε ανάληψη πρωτοβουλιών για την επιτυχία των στόχων του.

4. Ειδικές παρατηρήσεις

4.1. Με βάση τις ως άνω γενικές παρατηρήσεις, η ΟΚΕ διαπιστώνει την αναγκαιότητα ενός σαφέστερου προσδιορισμού των σχετικών δράσεων και ενεργειών που προτείνονται από την Επιτροπή (άρθρο 3 της πρότασης — συν παράρτημα), καθώς και των φορέων που καλούνται να τις προωθήσουν. Πιο συγκεκριμένα απαιτείται ένας προσδιορισμός των δράσεων, που προτίθεται να

αναπτύξει η ίδια η Επιτροπή, ένας επιπλέον προσδιορισμός των δράσεων που θα αναπτυχθούν σε διακρατικό, εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, καθώς και ένας προσδιορισμός των τρόπων επίδρασης σε δημόσιους και ιδιωτικούς οργανισμούς για την ανάπτυξη εκ μέρους τους, μη επιδοτούμενων σχετικών ενεργειών. Ο ως άνω προσδιορισμός μπορεί να κατατεθεί και ως διευκρινιστική πρόταση της Επιτροπής, στην πορεία προς το Ευρωπαϊκό Έτος, με στόχο να λειτουργήσει υποβοηθητικά στις σχετικές αναζητήσεις των τοπικών παραγόντων. Στα προηγούμενα πλαίσια και ειδικότερα, η ΟΚΕ έχει να καταθέσει τις εξής προτάσεις:

4.1.1. Μια θέση για το σχολικό αθλητισμό

4.1.1.1. Η ΟΚΕ πιστεύει ότι η επαναπροσέγγιση του αθλητισμού ως εκπαιδευτικής δραστηριότητας αποτελεί σημαντική προϋπόθεση για την αναεώρηση των σημερινών σχέσεων εκπαίδευσης και αθλητισμού. Η προηγούμενη επισήμανση στην πράξη σημαίνει επανεισκήση των υπαρχόντων εκπαιδευτικών στόχων, μεθόδων και προτύπων· κάτι, που θα επαναπροσδιορίσει τελικά το σύγχρονο τρόπο ζωής του ευρωπαίου πολίτη. Ειδικότερα σ' ό,τι αφορά στα παιδιά και στους νέους ο ως άνω επαναπροσδιορισμός σημαίνει διεξόδους· περισσότερες, πιο φυσιολογικές και εφόρου ζωής εναλλακτικές διεξόδους σ' όσα προσφέρονται σ' αυτούς, από την εικονική πραγματικότητα και τα βιντεοπαιχνίδια.

4.1.1.2. Επιπλέον, για την ΟΚΕ, η επιτυχία μιας προσπάθειας αλλαγής των σημερινών σχέσεων εκπαίδευσης και αθλητισμού, περνά μέσα από συγκεκριμένες επιλογές. Μεταξύ των επιλογών αυτών, σημαντική θέση κατέχουν:

- η αξιοποίηση των ατομικών αθλητικών ευαισθησιών και ικανοτήτων των νέων·
- η ανάπτυξη δικτύων, φιλικών προς τον αθλητισμό, με κριτήρια τις ως άνω ατομικές ευαισθησίες και τάσεις·
- η ανάπτυξη διακρατικών και πανευρωπαϊκών δικτύων αθλητικής επικοινωνίας με βάση τη σχολική μονάδα, ή το τοπικό αθλητικό σωματείο·
- η ανάπτυξη μιας ευρωπαϊκής διάστασης σχολικού αθλητισμού, μεταξύ των άλλων, με τη καθιέρωση πανευρωπαϊκών σχολικών αγώνων κατά συγκεκριμένο άθλημα, ή κατά μαθησιακό τομέα·
- η ανάπτυξη ολοκληρωμένων και ευρωπαϊκού επιπέδου, ηλεκτρονικών δικτύων, με στόχο την επικοινωνία και κύρια, την ανάπτυξη της, όποιας μορφής, αθλητικής κινητικότητας.

4.1.1.3. Η ΟΚΕ στέκεται ιδιαίτερα στην αναγκαιότητα διασύνδεσης του σχολικού αθλητισμού με τη σύγχρονη ευρωπαϊκή πραγματικότητα και προοπτική της. Στα προηγούμενα πλαίσια προτείνει τη δημιουργία προϋποθέσεων, για την καλλιέργεια και ανάπτυξη ευρωπαϊκής αθλητικής συνείδησης. Μεταξύ των ως άνω προϋποθέσεων επισήμαινεται ιδιαίτερα η παροχή κινήτρων για τη συγκρότηση διασυνοριακών και διεθνικών αθλητικών ομάδων. Τα σχολεία δεύτερης ευκαιρίας θα μπορούσαν, ίσως, να αποτελέσουν τους πυρήνες για τη συγκρότηση των πρώτων αθλητικών ομάδων αυτής της μορφής.

4.1.1.4. Σε κάθε περίπτωση η ΟΚΕ επισημαίνει ότι η αθλητική δραστηριότητα — ιδιαίτερα στο επίπεδο του σχολικού αθλητισμού — δεν μπορεί να ορθώνει όποιες μορφής και έκτασης διαχωριστικές γραμμές. Αντίθετα πρέπει να δημιουργεί συνθήκες άμβλυνσης των όποιες μορφής αντιθέσεων και αποκλεισμών.

4.1.1.5. Η ΕΟΚΕ προτείνει στην Επιτροπή να χρησιμοποιήσει υπάρχοντες ειδικούς, στη διαδικασία προώθησης του 2004 ως Ευρωπαϊκού Έτους Εκπαίδευσης μέσω του Αθλητισμού.

4.1.2. Κάποιες σκέψεις για τον μαζικό αθλητισμό

4.1.2.1. Ο μαζικός αθλητισμός αξίζει ιδιαίτερη προσοχή και ανάπτυξη προς την κατεύθυνση της επίτευξης των στόχων των προτάσεων της Επιτροπής, για αντιστάθμιση των συνεπειών του σύγχρονου καθιστικού τρόπου ζωής, τόσο κατά την εργασία, όσο και κατά τον ελεύθερο χρόνο. Σήμερα, περισσότερο από ποτέ άλλοτε, η σωματική και ψυχική υγεία του ατόμου προϋποθέτουν αθλητική δράση και μαζική άθληση. Ο μαζικός αθλητισμός κάθε είδους προάγει, επίσης, την προσωπική ανάπτυξη και την κοινωνικοποίηση των συμμετεχόντων.

4.1.2.2. Για να μεγιστοποιηθεί η απόδοση του μαζικού αθλητισμού, θα πρέπει να συμμετέχουν στην ανάπτυξή του όλοι οι ενδιαφερόμενοι παράγοντες. Έχει σημασία να είναι η πρόσβαση στον αθλητισμό καθολική και να διατίθενται όλες οι εγκαταστάσεις κάθε τόπου (ιδίως όσες έχουν χρηματοδοτηθεί με οποιοδήποτε τρόπο με δημοσίους πόρους) για την ευρύτερη δυνατή χρήση. Γι' αυτό, είναι ουσιώδες να συμμετέχουν στην ανάπτυξή του όλοι οι φορείς και οι οργανισμοί που ενδιαφέρονται για τον μαζικό αθλητισμό ή για τα αποτελέσματά του.

4.1.2.3. Για την ΟΚΕ, στους ως άνω φορείς περιλαμβάνονται τα εκπαιδευτικά ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και δια βίου μάθησης, οι τοπικές και περιφερειακές αρχές, οι κρατικές υπηρεσίες που ασχολούνται με θέματα όπως ο αθλητισμός, η υγεία, η εκπαίδευση και τα κοινωνικά και περιβαλλοντικά ζητήματα, καθώς και οι ιδιωτικοί φορείς που παρέχουν εγκαταστάσεις και υπηρεσίες μαζικής άθλησης. Στόχος αυτής της συνεργασίας πρέπει να είναι η μεγιστοποίηση των επιδράσεων της μαζικής άθλησης στην εκπαίδευση, την υγεία και την κοινωνική συμπεριφορά των πολιτών.

4.1.3. Προτάσεις για τον αθλητισμό των ευαίσθητων κοινωνικά ομάδων

4.1.3.1. Η ΟΚΕ κρίνει ότι μια πολιτική εκπαίδευσης μέσω αθλητισμού για να είναι ολοκληρωμένη πρέπει να πάρει σοβαρά υπόψη της την υπάρχουσα σήμερα σχέση των κοινωνικά ευαίσθητων ομάδων με τον αθλητισμό συνολικά. Η ΟΚΕ θεωρεί ιδιαίτερα σημαντική τη δραστηριότητα πολλών αθλητικών ενώσεων στον τομέα της κοινωνικής ενσωμάτωσης, ιδίως των νέων. Τέτοιου είδους πρωτοβουλίες πρέπει να υποστηρίζονται και να διαδίδονται στις ενώσεις που δεν δραστηριοποιούνται στον τομέα αυτό.

4.1.3.2. Η ΟΚΕ εφιστά την προσοχή της Επιτροπής στην αναγκαιότητα να συνδυαστούν οι δράσεις του Ευρωπαϊκού έτους ιδιαίτερα με:

- τις περιοχές εκείνες όπου λόγω φτώχειας και κοινωνικοοικονομικών συνθηκών (περιοχές με καθυστέρηση στην ανάπτυξη) δεν έχει αναπτυχθεί κανενός είδους σχέση ατομική ή και συλλογική, με τον οργανωμένο αθλητισμό·
- την προώθηση της συμμετοχής των γυναικών σε αθλητικές δραστηριότητες·
- την προώθηση της άθλησης των ατόμων με ειδικές ανάγκες·
- την ένταξη της όλης προσπάθειας σ' ένα συνολικότερο πολιτικό πλαίσιο, που θα προωθεί έναν πολιτισμό υγείας·
- την ενίσχυση, τέλος, αθλητικών δράσεων που καλλιεργούν και προάγουν ένα πνεύμα ενάντια στο ρατσισμό και στην ξενοφοβία.

4.1.3.2.1. Ιδιαίτερα σ' ό,τι αφορά στα άτομα με ειδικές ανάγκες, η ΟΚΕ επισημαίνει:

- τη διασύνδεση του Ευρωπαϊκού Έτους (2004) για την εκπαίδευση μέσω αθλητισμού, με εκείνο των ατόμων με ειδικές ανάγκες (2003)·
- την προώθηση, μέσω του Ευρωπαϊκού Έτους, του μαζικού αθλητισμού για τα άτομα με ειδικές ανάγκες·
- την προώθηση, τέλος, μιας πιο φιλικής σχέσης, συνολικά του οργανωμένου αθλητικού κινήματος προς τα άτομα αυτά, μεταξύ των άλλων, με τη δημιουργία προϋποθέσεων πρόσβασής τους στις αθλητικές εγκαταστάσεις.

4.1.4. Η ευρωπαϊκή διάσταση της εκπαίδευσης, μέσω αθλητισμού

4.1.4.1. Ο αθλητισμός αποτελεί προνομίο πεδίο διακρατικών, διεθνικών και διαπεριφερειακών συνεργασιών για την ανάπτυξη κοινών εκπαιδευτικών και πολιτισμικών σχεδίων δράσης. Το Ευρωπαϊκό Έτος της εκπαίδευσης μέσω αθλητισμού αποτελεί μια ευκαιρία για την ανάδειξη του συνολικότερου προβλήματος, της δημιουργίας ενός ευρωπαϊκού χώρου μάθησης και παιδείας. Ενόσ προβλήματος, το οποίο παραμένει άλυτο, παρά τις, όλο και μεγαλύτερες επιπτώσεις που έχει, μεταξύ των άλλων, στην ανταγωνιστικότητα της Ευρωπαϊκής Οικονομίας.

4.1.5. Για μια νέα αθλητική ηθική

4.1.5.1. Η ΟΚΕ κρίνει ότι το Ευρωπαϊκό Έτος της εκπαίδευσης μέσω του αθλητισμού θα έχει προσεγγίσει το στόχο του, αν δημιουργήσει δυναμική αμοφιβήτησης της υπάρχουσας αθλητικής πραγματικότητας. Της πραγματικότητας, δηλαδή, που ταυτίζει την αθλητική δράση με την εικόνα του «υπεράνθρωπου» αθλητή, ο οποίος υπερβαίνει όλο και συχνότερα και όλο και περισσότερο τα

όριά του. Του εικονικού αθλητή, που υπάρχει μόνον τη στιγμή και για τη στιγμή της νίκης. Αν γίνει κατορθωτό να αναπτυχθεί αυτή η δυναμική της αμφισβήτησης, ιδιαίτερα στο σχολείο και στους νέους, είναι σίγουρο ότι θα αναζητηθεί μια νέα αθλητική ηθική.

4.1.5.2. Η ευρωπαϊκή αθλητική ηθική του 21ου αιώνα δεν μπορεί να είναι άλλη απ' αυτήν που απαιτεί η παιδεία του ευρωπαίου και οι απαιτήσεις των καιρών. Στα προηγούμενα πλαίσια η νέα ευρωπαϊκή αθλητική ηθική θα πρέπει να αναζητηθεί στα μηνύματα που εκπέμπει ο μαζικός και ερασιτεχνικός αθλητισμός, τα εκατοντάδες χιλιάδες αθλητικά σωματεία που στηρίζονται στην εθελοντική εργασία. Η πολιτική στήριξη αυτής της αθλητικής ηθικής αποτελεί ζητούμενο που πρέπει να κατακτηθεί.

4.1.6. Ολυμπιακοί αγώνες της Αθήνας: οι αξίες του Ολυμπισμού στο προσκήνιο

4.1.6.1. Οι ολυμπιακοί αγώνες της Αθήνας ως κορυφαίο αθλητικό και πολιτισμικό γεγονός, θα δώσουν σίγουρα στον Ολυμπισμό μια ευκαιρία που δεν πρέπει να χαθεί. Η ΟΚΕ εύχεται και τάσσεται υπέρ του να έρθουν και πάλι στο προσκήνιο οι βασικές αξίες του Ολυμπισμού. Η ευγενής άμιλλα, η Ολυμπιακή Εκεχειρία, η πνευματική καλλιέργεια, παράλληλα με την καλλιέργεια του σώματος απαιτείται να αναδειχθούν και πάλι ως αξίες, που θα μπορούσαν να αποτελέσουν στόχο και της σύγχρονης ευρωπαϊκής κοινωνίας. Στα προηγούμενα πλαίσια η ευρωπαϊκή κοινωνία θα έχει, λοιπόν, την ευκαιρία να συζητήσει, να επισημάνει και ίσως να αναθεωρήσει κάποιες θέσεις και στάσεις της σε σχέση με το ποιοτικό στοιχείο της σύγχρονης ζωής:

- να επισημάνει, να συμφωνήσει και να αναδείξει ότι το πρόβλημα του «ευ ζην» είναι συνθετότερο και δυσκολότερο στην επίλυσή του από ό,τι το πρόβλημα της διασφάλισης όρων και προϋποθέσεων επιβίωσης·
- να επισημάνει, να συμφωνήσει και να αναδείξει ότι η αναζήτηση της ποιότητας στη ζωή είναι υπόθεση του καθένα ξεχωριστά, αλλά και όλων μαζί ταυτόχρονα, μ' ό,τι αυτό

σημαίνει στη δυσκολία προσδιορισμού του τι είναι ποιοτικό και τι όχι στη ζωή·

- να επισημάνει, να συμφωνήσει και να αναδείξει ότι η αθλητική δραστηριότητα προσδιορίζει κυρίαρχα το ποιοτικό στοιχείο της ατομικής και συλλογικής ζωής, ενώ ταυτόχρονα δημιουργεί προϋποθέσεις μακροζωίας· ενεργού μακροζωίας των ατόμων·
- να επισημάνει, να συμφωνήσει και να αναδείξει ότι στη ζωή δεν υπάρχει μόνον ο ανταγωνισμός, αλλά και η συνεργασία· δεν υπάρχουν μόνον οι ποσοτικοί, αλλά και οι ποιοτικοί δείκτες·
- να επισημάνει να συμφωνήσει και να προσδιορίσει τα όρια του σύγχρονου ανθρώπου· το τι δηλαδή είναι σήμερα ανθρώπινο και τι όχι·
- να επισημάνει, να συμφωνήσει και να αναδείξει, τέλος, ότι το «ευ ζην» δεν περνά υποχρεωτικά και πάντα μέσα από την κατάκτηση όλο και υψηλότερων ποσοτικών στόχων· περνά κύρια μέσα από μια συνεχή και ισορροπημένη ατομική και συλλογική προσπάθεια για την κατάκτηση της γνώσης και την απόκτηση παιδείας ⁽¹⁾.

4.1.6.2. Για την ΟΚΕ το ζητούμενο από την ως άνω αναζήτηση δεν είναι η προβολή προτύπων άλλων εποχών. Το ζητούμενο είναι η ανάπτυξη διανοητικής κινητικότητας για τη διερεύνηση των παραμέτρων που οδήγησαν κάποιες εποχές να καταγραφούν ιστορικά, ως «χρυσές εποχές». Με όπλο αυτές τις παραμέτρους οι αναζητήσεις και οι συμφωνίες των ευρωπαίων πολιτών για τη σύγχρονη στάση ζωής, το μέλλον της Ευρώπης και τις νέες μορφές διακυβέρνησης που θα επιλέξουν, θα είναι σίγουρα υπόθεση ευκολότερη, σαφώς συνειδητή και γιατί όχι με μακροπρόθεσμη προοπτική.

⁽¹⁾ Βλέπε τελευταίο σημείο της υποσημείωσης 1 του παραρτήματος (CES 1113/99 fin ANN) της Ενημερωτικής Έκθεσης CES 1113/99 fin rev με τίτλο: «Ευρωπαϊκή διάσταση της εκπαίδευσης: φύση, περιεχόμενο και προοπτικές». Παιδεία: Παιδεία είναι το αποτέλεσμα του συνόλου των επιδράσεων που επιδέχεται το άτομο και το κοινωνικό σύνολο από τις διαδικασίες της αγωγής και της μάθησης· ένα αποτέλεσμα, που εκφράζεται ενεργά, ως θετική στάση ζωής.

Βρυξέλλες, 24 Απριλίου 2002.

Ο Πρόεδρος

της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Göke FRERICHS